

Beslut om ändring av naturreservatet Hästholmen-Ytterön i Karlskrona kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Blekinge län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) om nytt beslut för naturreservatet Hästholmen-Ytterön, enligt det område som avgränsats på bifogad karta (beslutsbilaga 1).

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken om nytt syfte och nya förtydligande föreskrifter för naturreservatet Hästholmen-Ytterön, ursprungligen inrättat 1975-12-01 enligt (dnr 11.121-1965-72). Naturreservatet behåller sin ursprungliga utbredning, se bifogad karta gällande reservatets geografiska omfattning (beslutsbilaga 1).

Länsstyrelsen upphäver, med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken, tidigare beslut från den 1 december 1975 (dnr 11.121-1965-72) om bildande av naturreservatet Hästholmen-Ytterön, i alla dess delar. Upphävandet gäller från den dag då detta beslut vinner laga kraft.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Hästholmen-Ytterön
Kommun	Karlskrona
Distrikt (socken)	Torhamn
Lägesbeskrivning	5 kilometer sydväst om Torhamns kyrka
Centrumkoordinater	X: 547561, Y: 6214604 (SWEREF 99 TM)
Kartblad Index 5 km	62F 1e SO, 62F 1e NO, 62F 1f SV Ekonomiska kartan: 3F 2j Inlängen (215 30) 3F 3j Hästholmen (214 77) 3G 3a Torhamn (214 78)
Natura 2000-område	Torhamn-Hästholmen, SE0410041(Fågeldirektivet SPA). Hästholmen-Öppenskar, SE0410099 (Art- och habitatdirektivet SCI).

Naturgeografisk region	9. Blekinges sprickdalsterräng och ekskogsområde
Maringeografisk region	Södra Östersjön,
Vattenförekomst	WA98091757 (Gåsefjärden) WA93382546 (Kållafjärden) WA69046261 (Djupfjärden) WA61996009 (Torhamnsfjärden)
Kulturlandskapsregion	Sydsvenska odlingsbygderna
Fastigheter	Del av fastigheterna: Hästholmen 1:25, Hästholmen 1:46, Hästholmen 1:3, Hästholmen 1:80, Hästholmen 1:74, Hästholmen 1:30, Hästholmen 1:67, Hästholmen 1:18, Hästholmen 1:24, Hästholmen 1:16, Hästholmen 1:6, Hästholmen 1:8, Hästholmen 1:10, Hästholmen 1:19, Hästholmen 1:4, Hästholmen 1:12, Ytterön 1:28, Ytterön 1:23, Ytterön 1:21, Ytterön 1:11, Ytterön 1:29, Ytterön 1:45, Ytterön 1:8. Hela fastigheterna: Ytterön 1:16, Ytterön 1:18, Ytterön 1:14, Ytterön 1:34, Ytterön 1:20, Ytterön 1:27, Ytterön 1:24, Ytterön 1:53, Ytterön 1:19, Ytterön 1:25, Hästholmen 1:2, Ytterön 1:15, Ytterön 1:13, Ytterön 1:26, Ytterön 1:22, Ytterön 1:30, Ytterön 1:17, Hästholmen 1:7, Hästholmen 1:22, Hästholmen 1:23, Hästholmen 1:2, Hästholmen 1:21.
Markägarkategori	Enskilda fastigheter, Fortifikationsverket.
Samfälligheter	Del av: Hästholmen S:1 (garnhage) Ytterön S:6 (väg), Ytterön S:7 (väg) Hela: Hästholmen S:3 (väg), Hästholmen S:6 (ler-tag), Hästholmen S:7 (grustag), Hästholmen S:8 (torvmosse), Hästholmen S:9 (grustag), Hästholmen S:10 (Torhamnaskär och Äspeskär), Ytterön S:1 (gemensam mark), Ytterön S:2 (skolhusplan), Ytterön S:11 (sandtag),
Rättigheter	Officialservitut för väg, utfart, brunn, vattentäkt, brygga, båtplats, område, vattenledning. Ledningsrätt för vatten och avlopp. Avtalsservitut för ledning.
Nyttjanderätter	Betasarrende och jaktarrende.
Andra gällande bestämmelser	Översiktsplan 2050 Karlskrona kommun, utökat strandskydd (300 meter).
Areal	Totalt 1152 hektar, varav 392 hektar land och 760 hektar vatten (ej inmätt areal)
Reservatsförvaltare	Länsstyrelsen Blekinge

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Hästholmen-Ytterön i Torhamns skärgård är att bevara ett större sammanhängande kust- och skärgårdsområde med tillhörande havsmiljöer i väsentligen oförändrat skick. Ett aktivt småskaligt odlingslandskap med brukad åkermark och hävdad betesmark ska upprätthållas. Inom naturreservatet ska biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer bevaras och utvecklas i kustnära ädellövskogar, våtmarker, öppna- samt träd- och buskbärande hävdpräglade fodermarker, hållmarker, grunda mjuk- och hårdbottnar och skär i den Blekingska ytterskärgården. Naturreservatet ska vara ett väl fungerande reproduktions-, rast- och övervintringsområde för djurlivet. Områdets prioriterade naturmiljöer, Natura 2000-naturtyper och marina preciserade bevarandevärden ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Naturreservatet ska även hysa gynnsamma strukturer, funktioner och livsmiljöer för prioriterade och andra skyddsvärda arter knutna till ovanstående naturmiljöer. Naturreservatet ska bidra till att skapa förutsättningar för marina arter att förflytta sig och spridas mellan innerskärgården och ytterskärgården. Naturreservatet ska även bidra till att upprätthålla ett nationellt ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av marina skyddade områden. Främmande arter, som kan hota områdets naturvärden, ska inte förekomma. Syftet är även att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av skyddade områden för friluftslivet, samt erbjuda allmänheten möjligheter till ett rörligt friluftsliv i ett tillgängligt och besöksvärt kustlandskap med stora skönhetsvärden samt rika natur- och kulturmiljöupplevelser.

Syftet ska uppnås genom att naturreservatet sköts på ett sätt som gynnar dess natur- och kulturmiljövärden, samt friluftslivsvärden. Skogsmarkerna har karaktär av traditionella utmarker med en mosaik av tätare och glesare träd- och buskskikt. Hävdade öppna och träd bärande marker ska hävdas främst genom bete och där det är lämpligt även med naturvårdsinriktad slåtter. Åkermarken ska fortsatt brukas aktivt och den småskaliga åkerstrukturen ska bibehållas. Ljunghed kan även hävdas genom återkommande bränning för att motverka igenväxning. Igenväxande våtmarker ska öppnas upp igen och hävdas med bete eller slåtter, vid behov och om det är möjligt återskapas naturliknande hydrologiska processer i våtmarkerna. Ädellövskogar och hållmarker ska betas i största möjliga mån så att skogarna får en luckig struktur och igenväxning av hållmarkerna motverkas. Även närliggande öar som ingår i naturreservatet, Torhamnaskär, Öppenskar och Äspeskar, ska hävdas med naturvårdsinriktat bete i största möjliga mån. Flera av de mindre öarna som ingår i naturreservatet är utpekade som fågelskyddsområden med begränsad tillgänglighet enligt beslut 1985 (dnr 11.122-870.83), se karta beslutsbilaga 1.

I naturreservatet säkerställs kontinuiteten av grova vidkroniga ädellövträd samt andra träd och buskar med höga naturvärden. Dessutom ska det finnas tillräcklig tillgång på död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Riktade naturvårdande skötselåtgärder utförs vid behov, till exempel röjning för att gynna värdefulla träd och buskar, eller utglesning för att återskapa och bibehålla en variation av tätare och glesare trädskikt, samt röjning av oönskad igenväxnings- och ohäldsvegetation i gräsmarker.

De marina miljöerna utvecklas i huvudsak fritt och präglas av havsnivåhöjning men även naturliga processer såsom landhöjning. Områdets marina preciserade bevarande-

värden och andra värdefulla naturvärden ska skyddas mot ny exploatering och annan fysisk påverkan. Marint skräp städas i största möjliga mån bort i havsmiljöer och på stränder. Vid behov ska marina naturmiljöerna restaureras och återställas.

Inom hela naturreservatet bekämpas invasiva främmande arter, liksom andra arter, som kan hota naturreservatets naturvärden. Bekämpning ska ske på bästa sätt med vedertagen metod enligt rådande kunskapsläge.

Det historiskt representativa och värdefulla kulturlandskapet bevaras genom fortsatt hävd och genom att kulturhistoriska strukturer i landskapet synliggörs. Naturreservatets syfte ska även uppnås genom att bevara och vidareutveckla områdets attraktivitet och tillgänglighet för rekreation och friluftsliv. Åtgärder vidtas också för att informera besökare om områdets naturvärden och kulturhistoriska värden. Naturvärdena är i huvudsak överordnande friluftslivsvärdena.

Tidigare syfte och bakgrund till ändringen

Enligt beslutet 1975-12-01 var syftet med naturreservatet ” att bevara ett värdefullt naturområde i Torhamns skärgård för såväl det rörliga friluftslivet som den kulturella – vetenskapliga naturvården. Genom reservatsbildning ökas möjligheterna att vidta landskapsvårdande åtgärder, som är nödvändiga för att områdets karaktär av kulturlandskap skall kunna bibehållas på lång sikt”. Fokus vid den tiden var främst att bevara ett naturområde för att utveckla friluftsvärden och kulturvärden inom naturreservatet. Vid denna tidpunkt var kunskapen om reservatets naturvärden begränsad. Det har med åren visat sig att reservatets biologiska värden är mycket höga både på land och i havet. I det äldre beslutet från 1975 saknas syfte och föreskrifter för de marina miljöerna, dessutom behöver föreskrifterna förtydligas när det gäller skötselåtgärder för prioriterade arter och naturtyper på land. Föreskrifternas lydelse i det tidigare beslutet är otydliga och behöver omformuleras för att kunna genomföra den skötsel som behövs för att bevara och utveckla naturreservatets biologiska mångfald och naturmiljöer. Hästholmen–Ytterön ingår i sin helhet i Natura 2000 (SE0410041-Torhamn-Hästholmen) i Fågeldirektivet (SPA), samt i Natura 2000 (SE0410099-Hästholmen-Öppenskär) i Art- och habitatdirektivet (SCI)). Reservatet ingår i LIFE-projektet LIFE RestoRED, som syftar till att restaurera trädbärande betesmarker med ädellöv. Ett nytt beslut med reviderat syfte och ändamålsenliga föreskrifter är därför angeläget.

Skälen för beslutet och motivering

Naturreservatet Hästholmen-Ytterön bildades 1975, främst av friluftsskäl men även för att bevara värdefulla natur - och kulturmiljöer. Vid den tidpunkten var kunskapen om naturreservatets naturvärden begränsad, särskilt vad gäller marina naturvärden. Ett viktigt skäl till ombildningen är att det saknas syfte och föreskrifter för marina miljöer.

Ett annat viktigt skäl är att det med tiden har visat sig att naturreservatet hyser mycket höga värden knutna till det variationsrika och småskaliga odlingslandskapet som hävdas genom bete, slätter och åkerbruk. Odlingslandskapet innehåller träd- och buskmarker som utgör livsmiljö för många prioriterade arter. Dessa skötselkrävande naturmiljöer på

land ställer krav på ändamålsenliga föreskrifter för att kunna utföra nödvändiga skötselåtgärder i syfte att uppnå en gynnsam bevarandestatus för områdets utpekade arter och naturtyper. Dessa utpekade naturtyper och arter behöver även en reglering av nyttillkommande verksamheter som kan medföra skador på mark, vegetation och djurliv på land och i havet.

Ombildandet av naturreservatet Hästholmen -Ytterön bidrar till att uppfylla miljömålen *Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar, samt Myllrande våtmarker*. Naturreservatet bidrar även till att uppfylla friluftsmålen *Skyddade områden som resurs för friluftslivet, samt Friluftsliv för god folkhälsa*. Naturreservatet bidrar även till att god miljöstatus (GES) enligt havsmiljöförordningen (EU:s Havsmiljödirektiv) uppnås, samt att Sverige uppfyller åtaganden enligt FN-konventionen om biologisk mångfald, Europeiska Landskapskonventionen samt EU:s Fågeldirektiv samt Art- och habitatdirektiv. Naturreservatet Hästholmen-Ytterön ingår sedan 1996 i sin helhet i Natura 2000 (SE0410041- Torhamn-Hästholmen) i Fågeldirektivet (SPA), samt i Art- och habitatdirektivet (SCI) (SE0410099- Hästholmen-Öppenskär), bildat 1997. Syftet med Natura 2000 är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Naturreservat är här den lämpligaste formen av bevarandeåtgärd. Kålleskär, norra Hylteskär, södra Hylteskär, Högsjär, Tvärgölja, samt ytterligare ett antal småöar är fågelskyddsområden och omfattas även av tillträdesförbud under fåglarnas häckningsperiod.

Naturreservatets prioriterade naturtyper i marina miljöer är Natura 2000-naturtyperna *Stora vikar och sund (1160)*, *Rev (1170)* och *Skär i Östersjön (1620)*. Enligt Helcoms rödlista över biotoper, habitat och biotopkomplex är naturtyperna *Stora vikar och sund* samt *Rev* klassade som sårbara (VU) och *Skär i Östersjön* är klassad som nära hotad (NT). Enligt Sveriges senaste rapportering till EU (2020) bedöms *Stora vikar och sund* samt *Skär i Östersjön* ha otillfredsställande status medan *Rev* har dålig status i Östersjön. Inom naturreservatet finns ett flertal marina preciserade bevarandevärden enligt Ramverket för marint områdesskydd som vikar och sund, rev, skär i Östersjön, ängar av ålgräs och andra kärlväxter, platser med raggsträfsse, rödalgsamhället, blåmusselbäddar, rekryteringsområde för kustlevande rovfisk och sill. Häckningsplatser för ejder, gråtrut, skräntärna, svärta och östersjösilltrut är marina preciserade bevarandevärden för området. Naturreservatets prioriterade naturtyper på land är Natura 2000-naturtyperna, *Strandängar vid Östersjön (1630)*, *Torra hedar (4030)*, *Enbuskmarker (5130)* (ny areal ej fastställd i regeringsbeslut), *Silikatgräsmarker (6270)*, *Öppna mossar och kärr (7140)*, *Hällmarkstorräng (8230)*, *Trädklädd betesmark (9070)*, *Näringsfattig ekskog (9190)*.

Prioriterade arter inom naturreservatet är fågelarterna silvertärna (typisk art), törnskata (typisk art) och bland landlevande växter rödsäv (sårbar VU), vårkällört (typisk art), åkersyska (sårbar VU), samt de marina arterna ålgräs (sårbar VU) och blåstång (typisk art).

Området är relativt lättillgängligt då det finns reguljär färjetrafik från fastlandet till Ytterön och sedan bilväg vidare till Hästholmen. De öar som inte omfattas av tillträdesförbud kan utgöra intressanta besöksområden för besökare som kommer med båt. Hela naturreservatet bjuder på stora upplevelsevärden vad gäller natur, kultur och friluftsliv.

Hästholmen-Ytterön har höga upplevelsevärden såsom naturskönhet, kulturhistoria och landskapsbild, dessutom finns det viss tillgänglighetsanpassning, vandringsmöjligheter, möjlighet till bad och att uppleva området från vattnet. Samtliga dessa värden är för naturreservatet prioriterade friluftslivsvärden.

Naturreservat Hästholmen - Ytterön ligger inom riksintresse för naturvård (Torhamns skärgård NRO 10 023), riksintresse för friluftsliv (Hallarumsviken-Torhamns skärgård FK 06) och riksintresse för kulturmiljövård (Östra skärgården K17), utpekade enligt 3 kap. 6§ miljöbalken. Hela naturreservatet ligger inom Ramsarområdet Blekinge skärgård. En kärrmark på Öppenskar och mindre våtmarker på Hästholmen är utpekade i den nationella våtmarksinventeringen (VMI). Våtmarken på Öppenskar ingår dessutom i Naturvårdsverkets nationella myrskyddsplan. Öppenskar samt tre av de mindre öarna och ett område på Hästholmen ingår i Länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering. Det finns många träd inom naturreservatet som uppmärksammas i Länsstyrelsens inventering av skyddsvärda träd.

Reservatsbildningen stärker den gröna infrastrukturen i regionen. Naturreservatet ligger inom en värdetrakt för gräsmarker med flera utpekade värdekärnor med träd och buskbärande betesmarker, hållmarker och spridningszoner inom reservatet. Här finns även skogliga värdekärnor med ädellövskog. Naturreservatet täcks helt av en marin värdetrakt som innehåller värdekärnor av undervattenskärlväxter och perenna makroalger.

Ett viktigt skäl till ombildandet av naturreservatet är de konkreta hot som finns mot naturreservatets prioriterade naturvärden. Exempel på konkreta hot är igenväxning, upphörd hävd, störning av djurliv, obalans i den marina näringsväven samt lokal bottenstörning på grund av olika typer av sjöfartstrafik och båtliv. Ett konkret hot som endast delvis kan påverkas inom ramen för naturreservatets föreskrifter och skötsel är övergödning i havet och förekomst av miljögifter, såsom bromerade difenyletrar (PBDE), tributylenn (TBT), polycykliska aromatiska kolväten (PAH) och andra organiska tennföreningar, samt kvicksilver (Hg).

Vissa viltarter kan direkt eller indirekt orsaka problem kopplade till möjligheterna att uppnå syftet med naturreservatet. Det kan röra sig om en viss arts predation på andra arter, exempelvis mink som orsakar skada på prioriterade fågelarter. Men det kan också röra sig om hård betespåverkan eller vildsvinsbök som påverkar vegetationen negativt med konsekvenser för hela miljön eller med direkt påverkan på prioriterade arter. Klimatförändringar gör att invasiva främmande arter kan etablera sig och dessa främmande arter har en negativ påverkan det växt- och djurliv som avses att skyddas. Bekämpningsåtgärder kan därför bli nödvändiga när det gäller utpekade invasiva främmande arter men även för andra växt- och djurarter, som inte pekats ut som främmande invasiva arter, men som ändå har en negativ påverkan på naturreservatet.

Potentiella hot, som inte är aktuella för närvarande, är ytterligare exploatering av området, samt slitage på mark genom ökat besöksstryck. I områdets marina miljöer är potentiella hot större oljeutsläpp samt lokala utsläpp av olja, näringsämnen eller andra förorenande ämnen, ökad sjöfart, båttrafik och friluftsliv/besöksstryck, muddring eller annan exploatering i närområdet, samt intensifierat fiske och hög predation på rovfisk

av säl och skarv. I havet kan man inte bortse från den storskaliga hotbilden som påverkar hela Östersjöns bevarandestatus som exempelvis övergödning, syrebrist, klimatförändringar, havsförsurning, marint skräp och miljögifter för att nämna några.

Reservatets föreskrifter är en förutsättning för att kunna sköta området på ett sådant sätt att gynnsam bevarandestatus kan bibehållas /skapas och utgör även grunden till att motverka konkreta hot och framtida hot som kan komma att skada biologisk mångfald och naturtyper inom naturreservatet. Beslutet innebär att den skötsel som krävs för att gynna områdets biologiska mångfald och viktiga utpekade naturtyper kan bibehållas och att nödvändiga skötselåtgärder kan utföras. Båtlivet kan anpassas så att den marina miljön inte påverkas negativt och marina livsmiljöer kan skyddas. Det finns även behov av styrning och vägledning av friluftslivet till intressanta platser samtidigt som skyddsvärda känsliga miljöer skyddas från slitage och negativ påverkan. Åtgärder planeras även inom ramen för Life-projektet *Life RestoRED*. Vissa åtgärder har redan genomförts, i linje med äldre beslut och skötselplan, men fler åtgärder återstår.

Naturreservatet tillhandahåller ett stort antal ekosystemtjänster, vilka upprätthåller eller förbättrar människors välmående och livsvillkor. Exempel på försörjande ekosystemtjänster inom naturreservatet Hästholmen-Ytterön är bevarande av vilda arters genetiska resurser och livsmiljöer, rekryteringsmiljöer för fisk och andra marina organismer samt födosöksområde, rastplats och ostörd häckningslokal för fågel. Bland kulturella ekosystemtjänster kan naturupplevelser och friluftaktiviteter, exempelvis bad, snorkling, paddling och fågelskådning nämnas. Exempel på reglerande ekosystemtjänster är pollinering, lokal klimatreglering, vattenreglering, vattenrening och stabilisering av sedimentbottnar.

Genom detta beslut ges goda förutsättningar att ta ett bättre helhetsgrepp över området, för att gynna ekosystem, naturtyper och biologisk mångfald men också för att vidareutveckla områdets värden för friluftslivet och lyfta fram kulturhistoriska bevarandevärden.

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får bland annat länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som meddelats enligt 4–6 §§, det vill säga beslut om naturreservat, om det finns synnerliga skäl. Skälet till ombildningen av naturreservatet Hästholmen-Ytterön är att det gamla reservatsbeslutet från år 1975 i flera avseenden är föråldrat och bristfälligt. Ombildandet av naturreservatet innebär att reservatets syfte utvecklas för att omfatta även marina miljöer och förtydligas gällande prioriterade naturtyper på land och skötsel av dessa. Beslutet kompletteras med föreskrifter gällande marina miljöer. En C-föreskrift med föråldrad lydelse som inte längre är aktuell tas bort (se vidare stycket om C-föreskrifter nedan). I övrigt har inga tidigare gällande föreskrifter enligt beslutet från år 1975 upphävts. Naturreservatets avgränsning är densamma som i tidigare beslut från år 1975.

Föreskrifterna under A har förtydligats och tillägg under A-föreskrifter har lagts till i ett stycke under rubriken ”Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd”. För att tillgodose syftet med naturreservatet har B-föreskrifter lagts tills för att förtydliga vad markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla i samband med reservatets skötsel, samt uppförande av anläggningar för friluftslivet. Skötselåtgärder

inom naturreservatet ska ske i enlighet med upprättad skötselplan. I beslutet från 1975 var formuleringen av föreskrifter enligt 9 § Naturvårdslagen (motsvarande dagens B-föreskrifter enligt miljöbalken) mer sammanfattande med exempel på skötselåtgärder och hänvisning till upprättad skötselplan.

C-föreskrifterna i det nu aktuella beslutet är till största delen likvärdiga med de gamla föreskrifterna. I det nya beslutet har C-föreskrifter lagts till gällande ankring av båt eller annan vattenfarkost för att anpassa båtlivet efter områdets möjligheter att ta emot besökare och minska negativ påverkan i grunda känsliga havsområden där risken för störning är stor. Dessa tillägg avser förbud att ankra, lägga till eller dra upp båt eller annan vattenfarkost annat än vid tillfällig vistelse (högst två dygn), samt förbud att ankra inom område avgränsat enligt beslutsbilaga 2a *"Föreskriftsområden"*. Det finns sedan tidigare ett gällande förbud mot ankring och djupdykning i sydvästra delen av naturreservatet runt Torhamnaskär i enlighet med Blekinge läns föreskrifter om sjötrafiken inom vissa vattenområden i Blekinge län 10 FS2019:7, se beslutsbilaga 1. Parkering och uppställning av husbil och husvagn har begränsats från tidigare 2 dygn till att det får ske endast mellan klockan 05.00 till 24:00 och anpassas efter naturreservatets parkeringsmöjligheter. Dessa justeringar av C-föreskrifter är nödvändiga för att anpassa besöksfrekvensen till området och möjligheter att ta emot besökare samt förhindra slitage på mark och anläggningar. Förbudet att på ett störande sätt utnyttja radio, grammfon med mera, tas bort då lydelsen idag är föråldrad och onödig.

Mot bakgrund av vad som ovan angetts och vad som i övrigt framkommit finner Länsstyrelsen att det föreligger synnerliga skäl för att upphäva länsstyrelsens beslut från den 1 december 1975 (dnr 11.121-1965-72) om bildande av naturreservatet Hästholmen-Ytterön.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde inom reservatet.

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, brygga, luftledning, ledning i mark eller vatten, utöver vad som med länsstyrelsens tillstånd anges under punkterna A11, A17 och A19 nedan,
2. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi eller ytförhållanden såsom att anlägga väg, spränga, gräva, muddra, schakta, dränera, utfylla, tippa, valla in eller anordna upplag, utöver vad som med länsstyrelsens tillstånd anges under punkterna A11, A12, A16 och A19 nedan,
3. anlägga uppställningsplats för fordon, båtar, andra farkoster eller liknande,
4. plantera eller så träd eller buskar,
5. röja, gallra, avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande, utöver vad som med länsstyrelsens tillstånd anges under punkterna A14 och A17 nedan.
6. bedriva fiskodling eller annat vattenbruk med motsvarande påverkan,

7. tillföra växtnäringsämne (handelsgödsel, stallgödsel, slam eller annat organiskt avfall), jordförbättringsmedel eller kalk med undantag för Åkermark (se beslutsbilaga 2a "*Föreskriftsområden*"),
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, utöver vad som med länsstyrelsens tillstånd anges under punkt A15,
9. plöja eller utföra annan markberedning, med undantag för Åkermark (se beslutsbilaga 2a "*Föreskriftsområden*"),
10. använda parasitbekämpningsmedel som är skadlig för insekter när den utsöndras med spillningen till betesdjur när de vistas på betesmarken.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

11. uppföra byggnad eller annan anläggning för betesdriftens behov, samt i samband med uppförande av sådan byggnad eller anläggning gräva, schakta, dränera, utfylla eller tippa,
12. rensa diken, med undantag för diken som ligger i eller i direkt anslutning till åkermark (se beslutsbilaga 2a "*Föreskriftsområden*"),
13. tillskottsutfodra betesdjur. Det är dock tillåtet att tillskottsutfodra på åkermark, (se beslutsbilaga 2a "*Föreskriftsområden*") under förutsättning att det görs på lämplig plats ur naturvårdessynpunkt och i dialog med naturförvaltaren. Det är även tillåtet att tilläggsutfodra på andra platser, längst en vecka i samband med betessläpp och installning. Även detta ska ske i dialog med naturförvaltaren. Fodret ska inte innehålla några fröer eller växter som kan påverka naturreservatets naturvärden negativt,
14. uppföra nytt stängsel eller annan hägnad,
15. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel annat än på åkermark, (se beslutsbilaga 2a "*Föreskriftsområden*"),
16. anordna upplag längre tid än tillfälligt (högst en månad),
17. uppföra nya jakttorn, flytta befintliga jakttorn, anordna siktgator eller skjutgator. Jakträttsinnehavaren ska underhålla befintliga jakttorn och avlägsna jakttorn som inte längre nyttjas eller om jakträttsavtalet upphör (befintliga jakttorn är markerade på beslutsbilaga 2b "*Detaljarta föreskriftsområden*"),
18. utfodra vilda djur eller använda åtel på annan plats än vad som anges som Åtel på karta, beslutsbilaga 2b "*Detaljarta föreskriftsområden*". Befintlig åtelkoja får användas under en kortare tidsperiod i samband med jakt. Utfodringen ska anpassas så att fodret blir uppätet inom några dagar och inte blir liggande kvar på platsen,
19. anlägga vattenkabel, eller markledning.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktagas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet (angivna åtgärder avser hela reservatet där inget annat anges):

1. utmärkning av reservatet och att informationstavlor om reservatet sätts upp och underhålls,

2. iståndsättning, ändring och underhåll av anordningar för friluftslivets behov, såsom badplatser, parkeringsplatser, vandringsleder/stigar (inklusive, spångade och tillgänglighetsanpassade leder), bryggor, stängselgenomgångar, toaletter, bänkar och rastplatser (inklusive grillplatser och vindskydd),
3. återintroduktion eller stödutsättning av biologiskt viktiga/skyddsvärda arter som historiskt är naturligt hemmahörande i trakten, men som försvunnit eller hotar försvinna från området. Lokalt genetiskt material ska användas i första hand,
4. utglesning, luckhuggning, friställning, röjning av igenväxnings- och ohäldsvegetation, hamling, stubbskott- och skottskogsbruk, samt övrig skötsel för att bevara, vårda och utveckla områdets öppna, samt busk- och trädbärande gräsmarker, ljunghedar, hållmarker, skogsmarker och andra naturmiljöer, samt kulturhistoriskt präglade miljöer,
5. gynnande av ersättare i träd- och buskskikt, såsom friställning och skyddsåtgärder mot betesskador,
6. bevarande och vid behov tillskapande/tillförsel av död ved,
7. borttagande av röjnings- och gallringsrester samt anordnande av tillfälliga upplag för naturvårdens eller friluftslivets behov.
8. säkerhetsbeskränning samt bortförande av träd eller död ved för att motverka negativ påverkan på kulturpräglade marker och objekt, avvärja fara för allmänheten, eller motverka skador på anläggningar/anordningar eller motverka allvarlig olägenhet för intilliggande fastigheter,
9. restaurering av/igenläggning eller pluggning av diken i hydrologiskt påverkade marker, samt rensning av diken vid behov,
10. åkerbruk och årlig naturvårdsinriktad betes- och/eller slåtterhävd, och insådd av traditionell gröda och åkerogräs på åkermark. I första hand är det markägaren eller den nyttjanderättsinnehavare som markägaren har avtal med, som utför åkerbruk och /eller betesdrift. I de fall markägaren inte har möjlighet att utföra skötsel av åker och betesmark har förvaltaren rätt att uppdra åt annan utförare att genomföra dessa skötselåtgärder,
11. stängsling och stängselunderhåll,
12. åtgärder som gynnar pollinerare, i lämpliga delar av naturreservatet,
13. naturvårdsbränning för att hålla efter och föryngra ljungr och buskskikt,
14. rensning av tång- och algansamlingar på stränder och i strandnära gräsmarker för att minska läckage av näring och koldioxid,
15. restaurering för att gynna marina miljöer såsom restaurering av undervattensvegetation, anlägga lek miljöer eller andra åtgärder för att förbättra rekrytering av rovfisk och annan fisk,
16. rensning/städning av marint skräp,
17. naturvårdsinriktad våtmarksrestaurering genom röjning av busk-och trädvegetation, samt hydrologisk återställning där behov och möjligheter finns,
18. bekämpning av invasiva eller i övrigt främmande arter vid behov, samt inventering och övervakning av dessa arter,
19. skyddsjakt eller andra begränsande åtgärder om behov uppstår för att undvika predation och skador på naturmiljön (till exempel skyddsjakt av skarv, mink, vildsvin, säl). I första hand ska jakträttsinnehavaren erbjudas att utföra skyddsjakt för de djurslag som ingår i jakträtten. I de fall jakträttsinnehavaren inte har möjlighet eller tillstånd att utföra nödvändig skyddsjakt har förvaltaren rätt att uppdra åt annan att utföra uppdraget,

20. undersökning och dokumentation av djur- och växtliv, vegetation samt av mark- och vattenförhållanden i inventerings-, uppföljnings- eller miljöövervaknings-syfte.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i reservatet

Föreskrifterna under C gäller såväl allmänhet som sakägare.

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller på något sätt skada berg, jord eller sten, på land eller i vatten, eller att omlagra eller bortföra sten,
2. gräva upp eller dra upp växter på land eller i vatten,
3. otillbörligt störa djurlivet,
4. skada levande eller döda, stående eller liggande träd och buskar, samt bortföra eller elda död ved,
5. plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar, annat än vad som rimligen behövs för artbestämning,
6. fånga eller insamla växter, svampar eller djur på sådant sätt att deras livsmiljöer skadas eller förstörs,
7. skada stenmurar, odlingsrösen eller andra kulturhistoriska lämningar,
8. införa för området främmande växt-, svamp- eller djurart,
9. plantera, så eller sprida växter, djur, svampar eller andra organismer (gäller inte plantering och sådd på åkermark (se åkermark, beslutsbilaga 2a "Föreskriftsområden"),
10. parkera eller ställa upp motorfordon, husbil, husvagn, släpvagn eller liknande annat än på för ändamålet iordningsställd parkeringsplats. På iordningsställd parkeringsplats får parkering eller uppställning av husbil, husvagn endast ske mellan klockan 05:00-24:00,
11. tomgångsköra motor (mer än en minut) eller använda motordrivet laddningsaggregat,
12. ankra, lägga till eller dra upp båt eller annan vattenfarkost annat än vid tillfällig vistelse (högst två dygn) i området. Förbudet gäller inte befintliga enskilda bryggor eller andra iordningställda båtplatser,
13. ankra båt eller annan vattenfarkost inom områden med Ankringsförbud enligt beslutsbilaga 2a "Föreskriftskartan",
14. tälta eller på annat sätt slå läger mer än två dygn,
15. göra upp eld eller använda grillar, annat än på särskilt iordningställd grillplats,
16. medföra okopplad hund inom reservatet, annat än vid vallning av boskap och jakt samt vid eftersök på skadat djur. Vid såväl vallning som jakt ska hundar som är lämpade för respektive ändamål och djurslag användas,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

17. utföra undersökningar som omfattar provtagning, markering, insamling, fällfångst, installation av utrustning eller annan åverkan på naturmiljön

18. använda sälskrämmor, eller utföra andra åtgärder, i syfte att förebygga säl-skador på fiskebestånd,
19. nyttja området för tävling, evenemang eller annan organiserad verksamhet som kan verka störande på naturen eller på allmänhetens friluftsliv,
20. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, snitsel, ledmarkering, inskrift eller därmed jämförlig anordning, annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med organiserad friluftsverksamhet eller i samband med jakt,

Föreskrifter under A och C skall inte utgöra hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut (se rubrik med B-föreskrifter ovan),
- provtagningar och undersökningar enligt fastställda kontrollprogram,
- normalt underhåll, skötsel och kontroll av vägar, bryggor, farled, mark-, luft- och vattenledningar, sjökabel och ledningsgator, se beslutsbilaga 2 "*Föreskriftsområden*". Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för rasering av luftledning. Inför mer omfattande arbeten, som kan påverka naturreservatets naturvärden eller friluftsliv, ska länsstyrelsen kontaktas och dialog föras kring hur åtgärden kan utföras med minsta möjliga påverkan på naturreservatets naturvärden eller friluftsliv,
- ledningsrättsinnehavare, väghållare och liknande rättighetsinnehavare att omgående utföra akuta åtgärder för att avvärja hastigt uppkomna hot mot, eller fel på, berörda anläggningar (exempelvis kabelfel på luftledningar, raserade ledningar, sjökabel, träd över väg). Länsstyrelsen ska i sådana situationer sedan kontaktas snarast möjligt, för dialog kring den uppkomna situationen och hur det fortsatta arbetet kan utföras.
- innehavare av särskild rätt till fastigheter eller nyttjanderättshavare att utföra de transporter samt tillfällig uppställning av fordon som krävs för nyttjandet. Vid körning i terräng ska fordon och färdväg väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- innehavare av särskild rätt till jakt, att jaga de djur som ingår i jakträtten, samt utföra de transporter som krävs i samband med jakten. Vid körning i terräng ska särskild försiktighet iakttas för att undvika skador på mark och vegetation,
- Försvarsmakten och myndigheterna inom totalförsvarets militära del att bedriva verksamhet inom riksintresse för totalförsvaret utpekade enligt 3 kap. 9 § miljöbalken, riksintresse i havet sjöövningssområde (TMO 306 Hanö/Torhamn). Verksamheten ska i enlighet med miljöbalkens hänsynsregler bedrivas på ett sådant sätt att skada på naturmiljön så långt möjligt undviks. Länsstyrelsens naturförvaltning bör informeras inför verksamhet som kan verka störande på naturen eller på allmänhetens friluftsliv inom naturreservatet,
- nödvändig parasitbekämpning av betesdjur ska ske när djuren är installade och ska ske enligt veterinärens anvisning,
- nödvändiga upplag för genomförande av åkerbruk, samt för betesdriftens behov,
- djurägare får uppföra tillfälliga stängsel och i mindre omfattning ändra stängsel samt uppföra tillfälliga fällor för insamling av betesdjur,
- rensning av befintliga kåsar från tång och sjögräs för att bevara funktionen och synliggöra dessa,

- uppläggning av båt vid bryggorna öster om Hästholma korra, samt söder om båthuset på Strannabacken,
- enskilda markägare att genomföra åtgärder i enlighet med skötselplanen efter godkännande av Länsstyrelsens naturförvaltning.

Upplysningar

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet, i enlighet med 31 kap. miljöbalken, ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att detta beslut har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för reservatet är bland annat:

- 7 kap 28 a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- områden som omfattas av fågelskydd får ej beträdas under perioden 1 april till 15 juli, se beslutsbilaga 1,
- regler om fridlysning av växter och djur (8 kap miljöbalken) och artskyddsförordningen (2007:845),
- strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap miljöbalken,
- bestämmelser om vattenverksamhet i 11 kap miljöbalken. Tillstånd eller anmälan krävs normalt för åtgärder inom ett vattenområde. Vattenområde definieras här som ett område som täcks av vatten vid högsta förutsägbara vattenstånd,
- bestämmelser om markavvattning. Markavvattning kräver alltid dispens (förbud gäller i hela Blekinge) och tillstånd enligt 11 kap 13–14 §§ miljöbalken,
- biotopskyddsområde enligt 7 kap 11 § miljöbalken, gällande lätt igenkännbara områden av ett visst slag i landet, som alléer, källor med omgivande våtmarker i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, pilevallar, småvatten och våtmarker i jordbruksmark, stenmurar i jordbruksmark samt åkerholmar,
- föreskrifterna i kulturmiljölagen (1988:950),
- förbud mot nedskräpning utomhus på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till, 15 kap 26 § miljöbalken,
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- sjötrafikförordningen (1986:300) och sjötrafikföreskrifter för vattenfarkoster,
- Blekinge läns föreskrifter om sjötrafiken inom vissa vattenområden i Blekinge län 10 FS2019:7. Del av vattenområdet inom naturreservatet Hästholmen-Ytterön omfattas av förbud mot ankring och djupdykning, se beslutsbilaga 2 *”Föreskriftsområden”*.
- fritidsfiske på allmänt vatten får ske i enlighet med gällande restriktioner, enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om Fiske i Skagerrak, Kattegatt

och Östersjön (FIFS 2004:36), samt med beaktande av fredningsområden för fisk.

- Trafikverkets författningssamling (TSFS 2015:10) med förbud att från fritidsbåtar (och från vissa andra fartyg) släppa ut toalettavfall i vattenmiljön,
- jaktförordningen (1987:905) om jakt inom området. De tider som gäller för jakt på vilt av olika slag anges i bilaga 1 till denna förordning (allmänna jakttider). I 16–19 §§ jaktförordningen regleras även nyttjandet av hund vid jakt och eftersök,
- lagen om tillsyn över hundar och katter (2007:1150), bland annat rörande skyldigheten att hundar ska hållas under tillsyn och hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt,
- Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter.

Om en begäran om utökning av elnätet görs har vissa kraftledningsbolag anslutningsplikt och de kan då inte neka en anslutning till elnätet. Om det i framtiden blir aktuellt med förändring av elnätet och/eller nyanslutning inom eller i närheten av reservatsområdet, ska förändring av elnätet tillståndsprövas.

Beskrivning av området

Det 1 152 hektar stora naturreservatet, (varav 760 hektar vatten och 392 hektar land) är beläget i den inre delen av Torhamns skärgård i östra Blekinges kustbygd. I reservatet ingår södra delen av Ytterön, större delen av Hästholmen och Öppenskär med tillhörande vattenområden, samt ett antal mindre öar och skär (bland annat Torhamnaskär, Äspeskär, Kålleskär, Stora och Lilla Skärvakläppen, Högsjär, Tvärgölja, Attenöga, Norra och södra Hylteskär, samt Holländaren, Knorren och Matkläppen (se beslutsbilaga 1). Naturreservatet överlappas av Natura 2000-området Torhamn-Hästholmen (SE0410041) som är utpekade enligt fågeldirektivet (SPA) och sammanfaller med Natura 2000-området Hästholmen-Öppenskär (SE0410099) utpekade enligt Art- och habitatdirektivet (SCI). Delar av huvudön är av militärt intresse och ingår därför inte i naturreservatet. En av de mindre öarna har undantagits från reservatet av samma anledning. Även några mindre fastigheter på Ytterön, samt bebyggelsen på Hästholmen hamnar utanför reservatet. Ytterön nås med linfärja från Yttre Park på Torhamnslandet samt med kommunens skärgårdstrafik under sommarmånaderna. Flera av de mindre öarna som ingår i naturreservatet är utpekade som fågelskyddsområden med tillträdesförbud under delar av året (se beslutsbilaga 1).

Hästholmens och Ytteröns topografi präglas av hållmarksplatåer, sprickdalar och låglänta öppna hävdade marker. Hållmarksplatåerna utgörs av flacka höjdparterier åtskilda från varandra genom sprickdalar. Området är starkt präglad av havets påverkan i olika former, då hela ön en gång legat under havets yta. På Öppenskär finns Öppensjärsmossen som utgörs av ett öppet mosseplan med intilliggande kärr. Mossen har genom sitt extrema läge och sin kustprägel troligen få motsvarigheter i landet.

Hela naturreservatet är av riksintresse för både natur- och kulturmiljövård med stora värden knutna främst till det äldre, småskaliga och kulturpräglade odlingslandskapet.

Här finns en mosaik av olika naturtyper som domineras av träd- och buskbärande betesmarker, med inslag av ädellövskog, öppna hävdade gräsmarker, havsstrandängar och öppna våtmarker, samt ett småskaligt åkerbruk. De betade mindre öarna domineras av enbuskmark och hållmarker.

Inom naturreservatet finns en värdefull fågelfauna med bland annat kentsk tärna (nära hotad NT, enligt Artdatabankens rödlista 2020), fisktärna, silvertärna och törnskata som häckar inom reservatet. Det finns en rik förekomst av hävdgynnade arter, såsom vårstarr, småjungfrukam, dvärglin, krusfrö, ängsskära (samtliga är nära hotade NT) och knutört (sårbar VU). På havsstrandängarna växer även de hotade hävdgynnade arterna strandnarv (nära hotad NT), plattsäv (sårbar VU) och rödsäv (sårbar VU). Här finns också en rik förekomst av glasört (nära hotad NT) som är ovanlig i länet. I betesmark och åkerbryn finns enstaka gamla ekar varav vissa hyser en intressant lavflora, bland annat matt pricklav (nära hotad NT). Det finns även hotade åkerogräs i området, till exempel åkersyska (sårbar VU) och kösa (nära hotad NT), som gynnas av ett småskaligt åkerbruk. Större vattensalamander finns i fuktiga miljöer med tillgång till lekatten. Bland prioriterade insekter finns den fridlysta skalbaggen ekoxe och den hotade fjärilen silversmygare (nära hotad NT).

De marina miljöerna utgörs av grunda (under 20 m), mosaikartade mjuk- och hårbottnar. Mjukbottnarna präglas av artrika kärlväxtsamhällen, med stora förekomster av den rödlistade arten ålgräs (sårbar VU), och inslag av olika alger. I viken Maren har den rödlistade (nära hotad NT) och, för Östersjön, endemiska kransalgsarten raggsträfs påträffats. På hårbottnarna växer perenna alger, som kräkel, blåstång, sågtång och trådformade alger. Inom reservatet finns även täta blåmusselbäddar. De täta blåmusselbäddarna och vegetationssamhällena skapar utmärkta förutsättningar för ett rikt marint djurliv och fungerar som skydd och livsmiljöer samt viktiga födosöks- och rekryteringsområden för många fiskarter och andra vattenlevande djur. Havsmiljöerna utgör även födosökslokaler och rastplatser för sjöfågel. Prioriterade marina arter är ålgräs (sårbar VU) och blåstång, vilka är nyckelarter som bildar nyckelbiotoper med höga ekologiska funktioner när de växer i täta samhällen (minst 25% täckningsgrad).

De flesta av öarna och skären inom området har tidigare nyttjats för bete eller slåtter av Hästholmens befolkning. Inom hela naturreservatet, men främst på öarna Torhamnsskär, Äspeskär och Öppenskär, finns flera kulturlämningar i form av bland annat stensättningar, tomtningar (lämningar efter byggnader), båtlänningar (uppdragsplats för mindre båtar), gistgård (träställning för att torka fisknät) och sjömärken. Hästholmen-Ytterön är också av riksintresse, och mycket värdefullt, för det rörliga friluftslivet med bland annat båtbygg och badplatser i området. I området finns även flera riksintressen för totalförsvaret utpekade enligt 3 kap. 9§ MB.

Konsekvensutredning

Enligt 3 § förordning (2024:183) om konsekvensutredningar framgår att ”inför att en förvaltningsmyndighet ska besluta om föreskrifter eller allmänna råd ska en konsekvensutredning tas fram och dokumenteras”. De föreskrifter som avses är de föreskrifter

som är normföreskrifter, vilket när det gäller naturreservat är ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken (de så kallade C-föreskrifterna i reservatsbeslutet). Enligt 4 § samma förordning får myndigheten göra undantag från kravet på konsekvensutredning om myndigheten bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Ett sådant skäl är att kostnadsmässiga och andra konsekvenser av föreskrifterna för allmänheten eller i övrigt är så små att det inte behövs.

Länsstyrelsen bedömer att de beslutade ordningsföreskrifterna för naturreservatet Hästholmen-Ytterön behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Konsekvenserna för allmänheten, näringsidkare och övriga intressenter bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning enligt nämnda förordning inte behöver upprättas.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservat Hästholmen-Ytterön berörs av riksintresse för naturvård (Torhamns skärgård NRO 10 023), riksintresse för friluftsliv (Hallarumsviken-Torhamns skärgård FK 06) och riksintresse för kulturmiljövård (Östra skärgården K17), utpekade enligt 3 kap. 6§ miljöbalken. Naturreservatet berörs även av riksintresse för Natura 2000 enligt fågeldirektivet (SPA) och Art- och habitatdirektivet (SCI), samt riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust enligt 4 kap. miljöbalken. Naturreservatet berörs även av riksintresse för totalförsvar utpekade enligt 3 kap. 9§ miljöbalken, riksintresse i havet sjöövningsområde (TMO 306 Hanö/Torhamn). Dessutom ingår delar av reservatet i påverkansområde för Ronneby flottflygplats (TMO 037), påverkansområde lågflygning (TMO 0352), samt Öppenskärs övningsfält (TMO 035). Länsstyrelsen bedömer att ett skydd av området är förenligt med nämnda riksintressen.

Hästholmen och Ytterön nämns i Karlskrona kommuns Översiktsplan 2050 i följande sammanhang *”Öarna i östra skärgården har alla olika förutsättningar för en ökad bebyggelse. Störst koncentration av ny bebyggelse föreslås på Ytterön/Östra Hästholmen med fokus på norra delen av Ytterön”, ” Hela östra skärgården har stor potential att utvecklas för att främja besöksnäringen och båtlivet i skärgården.”* I översiktsplanen görs även bedömningen att hänsyn ska tas till befintliga riksintressen. Länsstyrelsen gör bedömningen att översiktsplanen är förenlig med reservatsbestämmelserna. Naturreservatet Hästholmen-Ytterön utgör en del i att främja besöksnäringen och att reservatets föreskrifter behövs för nödvändig hänsyn till befintliga naturvärden. Naturreservatet påverkas inte av någon gällande detaljplan.

Reservatsbeslutet utgör en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna i enlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Det aktuella området är skyddat som naturreservat, sedan 1975, med föreskrifter som inskränker ägarens rätt att nyttja berörda delar. Det sedan tidigare skyddade området har stora natur- och friluftsvärden, och omfattas av Natura 2000. Det sistnämnda innebär att Sverige har ett ansvar gentemot EU att genomföra ett fullgott skydd. Naturreservatet till-

hör därmed en kategori av områden som har hög prioritet i arbetet med att skydda värdefull natur. Ett nytt beslut om ändring av naturreservatet Hästholmen-Ytterön är nödvändig för att uppdatera reservatets syfte och föreskrifter vilket ger området ett fullgott skydd och möjlighet att utföra de skötselåtgärder som behövs för att uppnå gynnsam bevarandestatus och långsiktigt bevara Natura 2000-områdets naturvärden. Länsstyrelsen bedömer att de allmänna intressena gällande områdets höga natur- och friluftsvärden överväger den enskildes rätt till viss användning som kan påverka området negativt. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska uppnås.

Fastställelse av skötselplan

Länsstyrelsen fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken en ny skötselplan för naturreservatet Hästholmen -Ytterön (beslutsbilaga 3).

En skötselplan skall ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat. Skötselplanen ska fastställas för naturreservats långsiktiga vård och ska ses som vägledande, men är inte juridiskt bindande. Vid behov kan skötselplanen uppdateras och en ny version fastställas, utan att ett nytt reservatsbeslut tas, under förutsättning att skötselplanen inte strider mot gällande beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen i Blekinge län är förvaltare av naturreservatet.

Ärendets beredning

Naturreservatet Hästholmen-Ytterön bildades år 1975 och samtidigt utsågs Skogsvårdsstyrelsen i samråd med markägarna till förvaltare. Länsstyrelsen tog över förvaltningen från Skogsstyrelsen år 2000. Fem öar inom reservatet omfattas av tillträdesförbud under perioden 1 april till 15 juli och är utpekade som djur- och växtskyddsområde sedan år 1985. Hästholmen-Ytterön är i sin helhet utpekad i nätverket Natura- 2000 sedan år 1996. Behovet av restaureringsåtgärder gjorde att Länsstyrelsen 2021 tog med reservatet i LIFE-projektet *LIFE RestoRED*, som syftar till att restaurera viktiga livsmiljöer, bland annat trädbärande betesmarker med ädellövträd. LIFE-projektet avslutas under 2027 och ett av målen är att ta fram en ny ändamålsenlig skötselplan för naturreservatet Hästholmen-Ytterön. Inför detta krävs även ett nytt beslut med reviderat syfte och ändamålsenliga föreskrifter för att uppnå gynnsam bevarandestatus. Förslag till beslut och skötselplan har bearbetats under 2023 och 2024 och har skickats på internremiss under våren 2024.

Förslag till beslut och skötselplan skickades på extern remiss den 7 oktober 2024 med sista svarsdatum den 7 november 2024. Remissen har skickats till samtliga sakägare med brev och för kännedom via e-post till berörda myndigheter och organisationer i enlighet med diarieförd sändlista. Förslaget har även kungjorts i lokaltidningar samt post- och inrikes tidningar den 10 oktober 2024. Efter begäran från flera berörda sakägare har

sista svarsdatum för remissen flyttats fram till den 21 november 2024. Länsstyrelsen har genomfört två informationsmöten med berörda sakägare, ett första möte den 3 juli inför remissen och ett möte den 21 oktober under remisstiden.

Totalt har 17 yttranden inkommit från såväl sakägare som andra remissinstanser.

Räddningstjänsten Östra Blekinge, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Sveriges Fiskares Producentorganisation SFPO och E.ON Energidistribution AB har svarat att de inte har några synpunkter på förslaget. Sveriges geologiska undersökningar SGU har meddelat att de avstår från att yttra sig i ärendet. Försvarsmakten har inkommit med yttrande angående sjöövningsområden. Remissvar har även kommit in från berörda sakägare, stiftelsen Mårtenssons båtbyggeri samt från intresseföreningarna Hästholmen-Ytteröns samhällsförening, Sverige Fiskevattenägareförbund, Sportfiskarna Blekinge och Blekinges Orienteringsförbund.

Samtliga remissvar finns diarieförda i ärendet. Ett dokument som sammanfattar remissyttrandena, med länsstyrelsens kommentarer och ställningstaganden, finns också diariefört i ärendet.

Myndighetssamråd har skett med Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten.

Beslutets giltighet

Detta beslut gäller från den dag då det vunnit laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Blekinge läns författningssamling, och gäller omedelbart även om de överklagas.

Kungörelse

Med stöd av 27 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm kungörs beslutet i länets författningssamling samt i ortstidning. Beslutet kungörs även i Post- och Inrikes Tidningar. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse varit införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning. Överklagan ska vara skriftlig och ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 10 januari 2025 (dnr 511-3117-2024).

Deltagande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Ulrica Messing.

I beslutet deltog även länsjurist Charlotte Olsson Scholz, marinbiolog Anothai Ekelund, naturreservatshandläggare Annika Smålander, Ulrika Widgren och Susanne De Bourg, den sistnämnde som föredragande.

Ulrica Messing

Susanne De Bourg

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor:

Bilaga 1: Karta med naturreservatets avgränsning

Bilaga 2a: Karta föreskriftsområden

Bilaga 2b: Detaljkarta föreskriftsområden

Bilaga 3: Skötselplan

Bilaga 4: Hur man överklagar

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur länsstyrelsen hanterar personuppgifter hittar du på

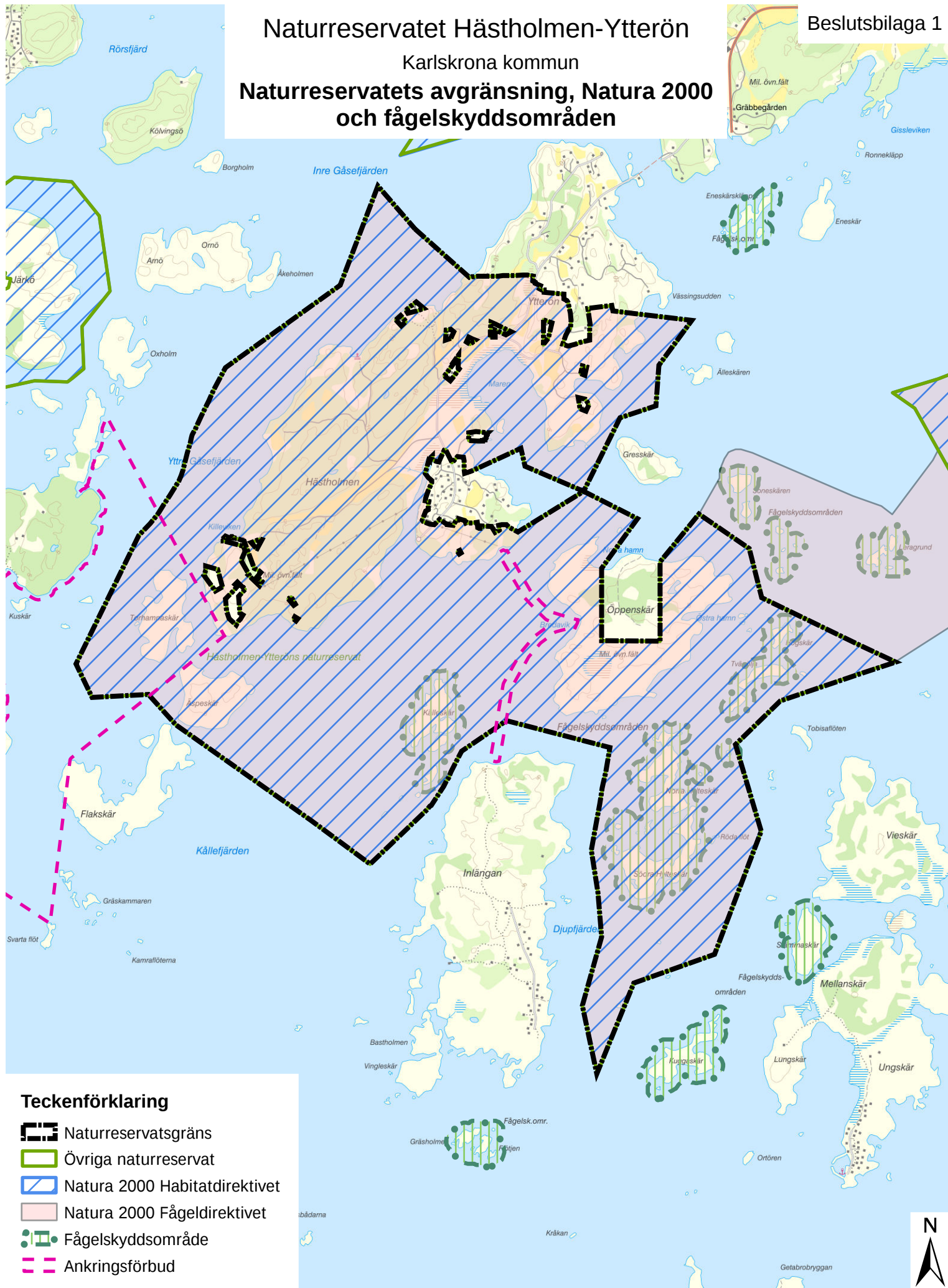
www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Naturreseptatet Hästholmen-Ytterön

Karlskrona kommun

Naturreseptatets avgränsning, Natura 2000 och fågelskyddsområden

Beslutsbilaga 1

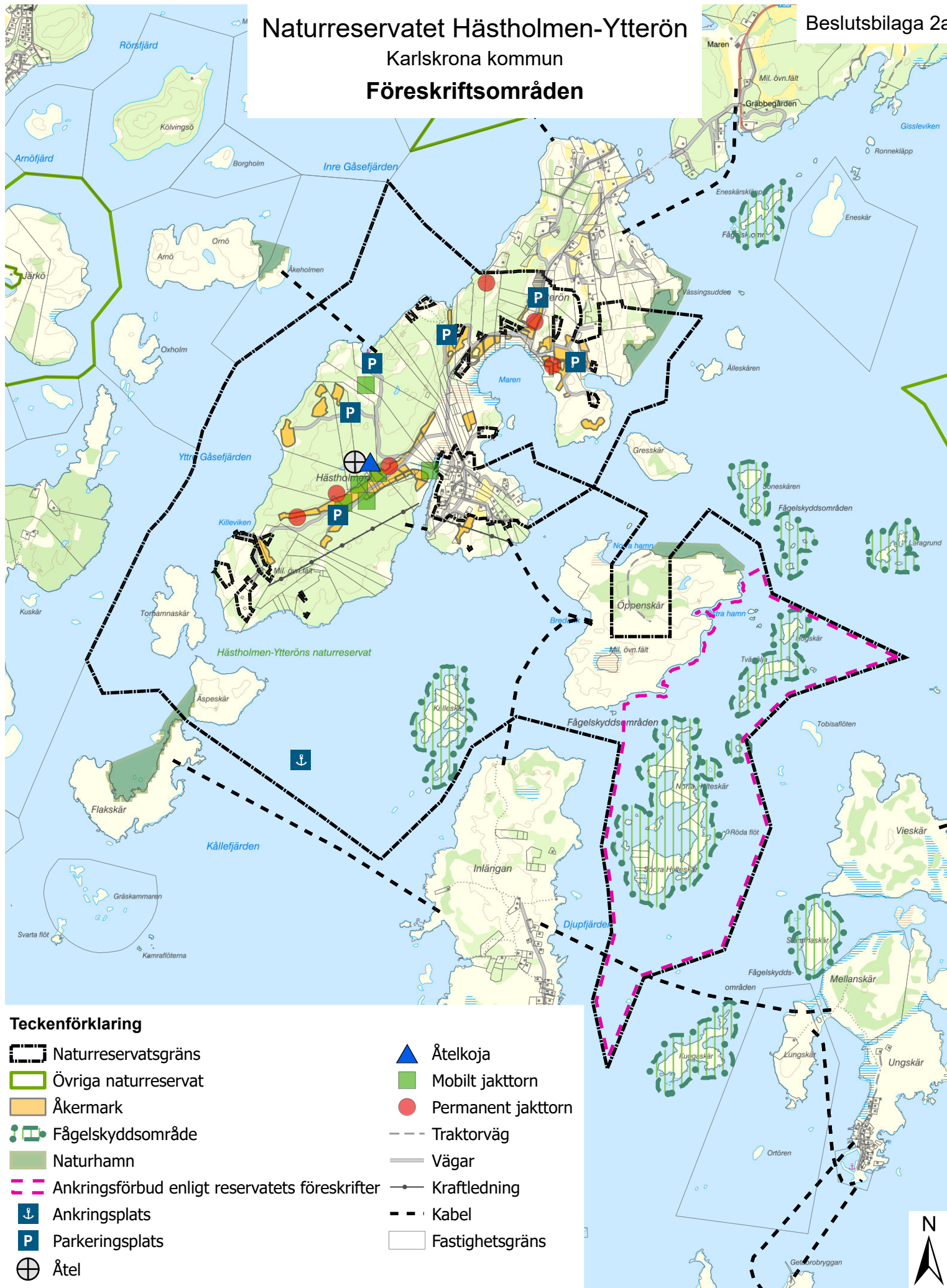

Naturreseptatet Hästholmen-Ytterön

Karlskrona kommun

Föreskriftsområden

Beslutsbilaga 2a

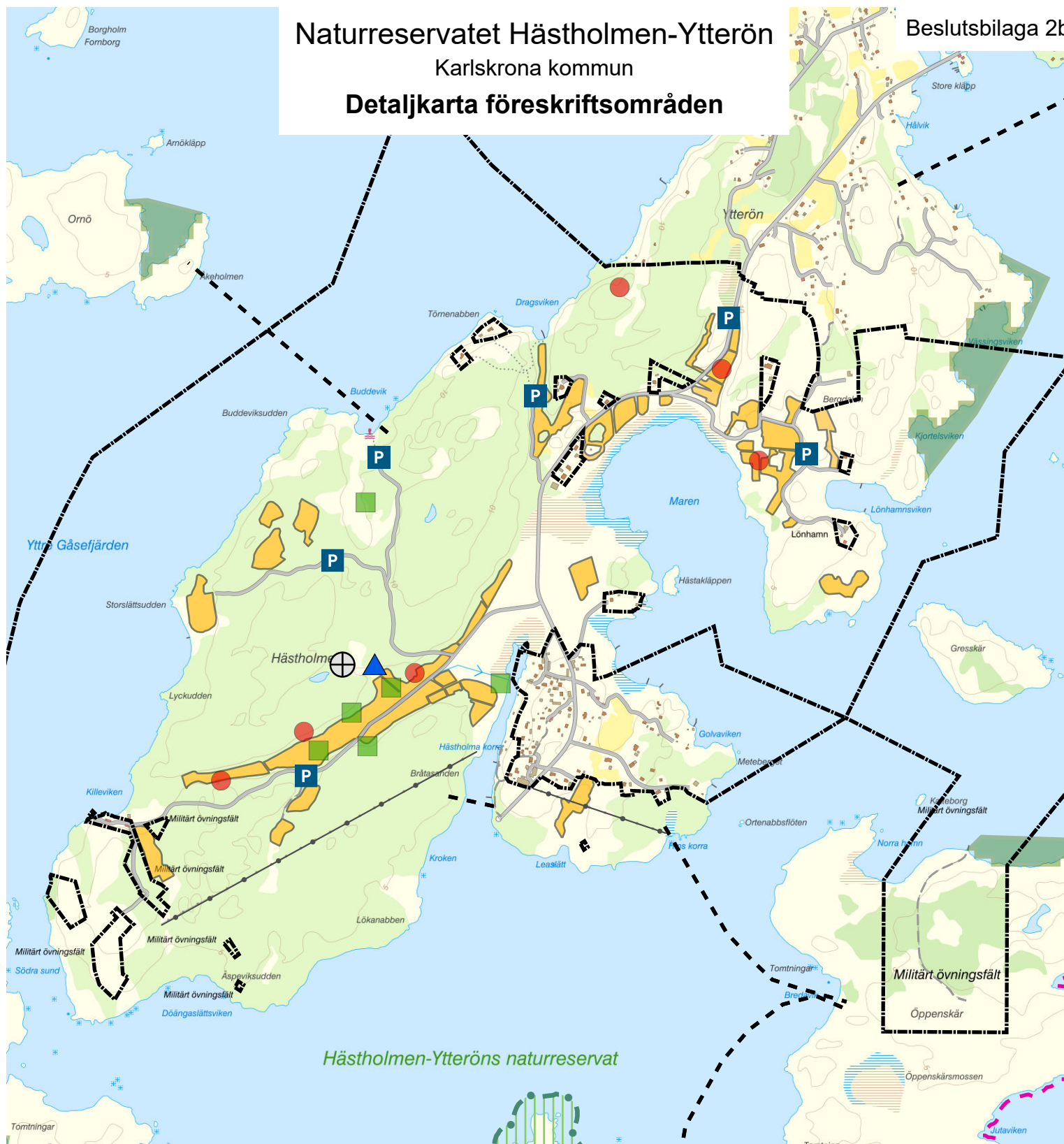

Naturreseptatet Hästholmen-Ytterön

Karlskrona kommun

Detaljarta föreskriftsområden

Beslutsbilaga 2b

Teckenförklaring

Naturreseptatsgräns

Övriga naturreseptat

Åkermark

Fågelskyddsområde

Naturhamn

Ankringsförbud enligt reservatets föreskrifter

Ankringsplats

Parkeringsplats

Åtel

Åtelkoja

Mobilt jaktorn

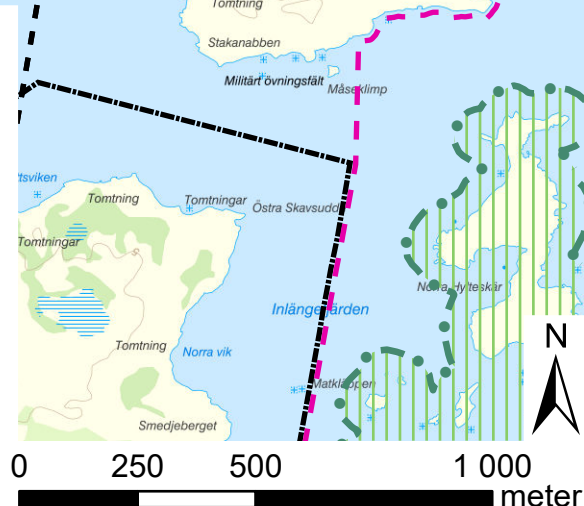
Permanent jaktorn

Traktorvåg

Vågar

Kraftledning

Kabel

Bilaga 4

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Blekinge antingen via e-post; blekinge@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Blekinge, 371 86 Karlskrona.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning (se även rubrik "Överklagande" i beslutsdokumentet). Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades genom kungörelse i ortstidning.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, blekinge@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-224 00 00. Ange diarienummer 511-3117-2024.

